

BENGİ

Dünya Yörük-Türkmen Araştırmaları Dergisi

BENGİ World Journal of Yörük-Türkmen Studies

<https://dergipark.org.tr/tr/pub/bengi>

ISSN: 2717-6584

Scopus ve WoS Veri Tabanlarında Yer Alan Yörük Konulu Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi

Bibliometric Analysis of Academic Studies on Yörük in Scopus and WoS Databases

doi: 10.58646/bengi.1605598

Geliş/Received:

22.12.2024

Kabul/Accepted:

01.02.2025

H. Gül Bozkurt*

Özet

Bu araştırmacının amacı Scopus ve WoS veri tabanlarında yörük konulu çalışmaların farklı değişkenler açısından incelemek ve bibliyometrik analizini ortaya koymaktır. 21 Kasım 2024 tarihinde WoS veri tabanında “Topic” alanı seçilerek arama alanına “yörük” kelimesi, scopus veri tabanında ise makale-öz-anahtar kelime alanı seçilerek “yörük” kelimesi yazılmıştır. Araştırmadan elde edilen sonuçlar yazar, yıl, kurum, araştırma alanı, tür, yazıldığı ülke, dile göre filtrelenerek incelenmiştir. Araştırma sonucunda Web of Science veri tabanında yörük konulu 22 adet, Scopus veri tabanında 27 adet akademik çalışmaya ulaşılmıştır. WoS’ta en fazla atıf alan eser 2020 yılında, Scopus’ta 2003 yılında yazılan makaleye ait olduğu görülmüştür. Yörük konusunda yapılan ilk çalışma WoS’ta 1978 yılında, Scopus’ta ise 1972 yılında yazılmıştır. En fazla çalışması olan yazarın WoS’ta 2 adet, Scopus veri tabanında ise 3 adet olduğu belirlenmiştir. En fazla çalışma her iki veri tabanında da makale türündedir. Ayrıca en fazla çalışmanın kurum olarak WoS’ta Akdeniz Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesinde olduğu saptanırken, Scopus veri tabanında ise yapılan çalışmaların Hunter College, The City University of New York’ta olduğu görülmüştür. İki veri tabanı için de çalışmaların en çok İngilizce dilinde yazıldığı sonucuna varılırken, araştırma alanı olarak WoS

* **Sorumlu Yazar/Corresponding author:** Dr., Aydın Adnan Menderes Üniversitesi, e-posta: hgulbozkurt@gmail.com, Orcid: 0009-0006-6146-8629.

Atıf/Citation: Bozkurt, H.G. (2025). *Scopus ve WoS Veri Tabanlarında Yer Alan Yörük Konulu Akademik Çalışmaların Bibliyometrik Analizi*. BENGİ Dünya Yörük-Türkmen Araştırmaları Dergisi, 2025 (1), 122-133.

veri tabanında sanat ve beşerî bilimler altında indekslendiği, Scopus veri tabanında ise sosyal bilimler, sanat ve beşerî bilimleri alanlarında indekslendiği sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Yörük, bibliyometrik analiz, Scopus, WoS, bibliyometrik haritalama, Türkmen.

Abstract

Scopus and WoS databases in terms of different variables and to reveal the bibliometric analysis. On November 21, 2024, the word “yoruk” was typed in the search field by selecting the “Topic” field in the WoS database, and the word “yoruk” was typed by selecting the article-abstract-keyword field in the Scopus database. The results obtained from the research were analyzed by filtering according to author, year, institution, research field, genre, country of writing, language. As a result of the research, 22 academic studies on Yoruk in Web of Science database and 27 academic studies in Scopus database were reached. It was seen that the most cited work in Wos belonged to the article written in 2020 and in Scopus in 2003. The first study on Yoruk was written in WoS in 1978 and in Scopus in 1972. It was determined that the author with the most studies was 2 in WoS and 3 in Scopus database. The most studies are in the article type in both databases. In addition, it was found that the most studies were conducted at Akdeniz University, Kocaeli University and Selçuk University in WoS as institutions, while in Scopus database, it was seen that the studies were conducted at Hunter College, The City University of New York. While it was concluded that most of the studies were written in English language for both databases, it was concluded that it was indexed under arts and humanities in the WoS database, while it was indexed in the fields of social sciences, arts and humanities in the Scopus database.

Keywords: Yoruk, bibliometric analysis, Scopus, Wos, bibliometric mapping, Turkmen.

Giriş

Kırsal bölgelerde küçükbaş hayvancılıkla geçinen Tükler, yazın yaylaya kışın köye göç etmektedir. Köylerde bu hayat tarzında yaşayan Türkmenlere sürekli yürüyen anlamında Yörük denmiştir (Soysaldı, 2022). Yörük kelimesi Osmanlı'nın ilk dönemlerinde genel olarak "göçebe" anlamında kullanılmıştır. Kanunnamelerden sonra Anadolu'da etnik bir yapıyı ifade ederken, Rumeli'de ordu hizmetinde kullanılan askeri bir teşkilatı ifade etmektedir (Çetintürk, 1943; Orhonlu, 1987) Türkiye'nin çeşitli illerinde yörükler yaşamaktadır. Konar-göçer geleneğini devam ettirmeye çalışan Sarıkeçili Yörükleri dışında, Yörüklerin neredeyse tamamı yerleşik hayata geçmiştir (Horzumlu, 2017). Yörük kavramı yerine çeşitli kaynaklarda "Göçerler", "Konar-göçer", "Göçer-Yörük", "Göçer-evliler" kelimeleri kullanılmıştır (Şahin, 2006: 35). Daha çok akademisyenler ve devlet yetkilileri kendi aralarında anlaşabilmek için bu kelimeleri türetmiş, Yörükler bu kelimeleri kullanmasa da zaman içinde benimsenmişlerdir.

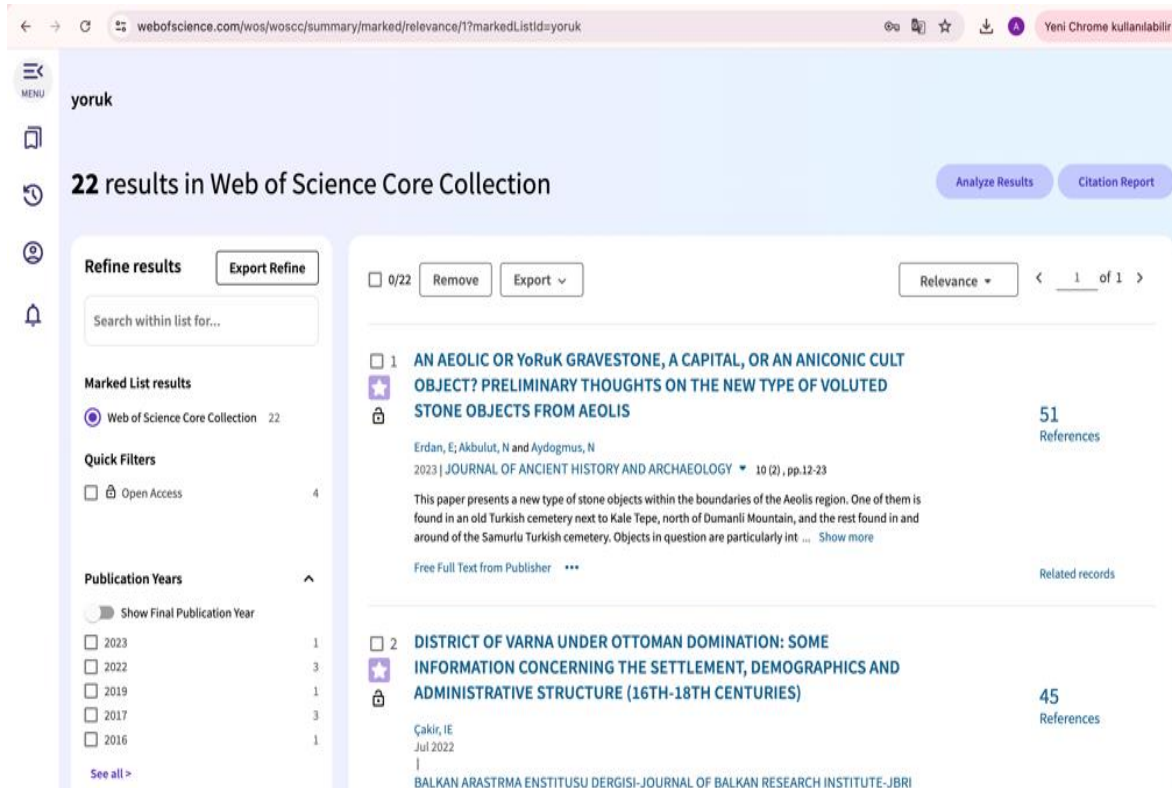
Selçuklu ve Osmanlı Devleti'nin kuruluşunda önemli bir unsur olan 24 Oğuz boyuna mensup konar- göçerler, İslamiyet'in kabulünden sonra "Türkmen", Anadolu'ya geldikten sonra ise yerleşik yaşama geçip geçmeme durumlarına ve yaşadıkları bölgeye göre "Türkmen" veya "Yörük" olarak adlandırılmışlardır (Şahin, 1982). Yörüklere ilişkin genel bilgilerin yerleşik düzene geçen toplulukların, yerleşik bakış açısıyla kaleme alınan yorumlar olduğu göz ardı edilmemelidir (Horzumlu, 2017).

Türkiye'de Yörük konusunda çeşitli akademik çalışmalar mevcuttur. 2024 yılı itibariyle Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Tez Merkez web sayfasında "Tez adı" alanına "Yörük" kelimesi girilerek yapılan araştırma sonucunda Yörük konusunda toplam 125 lisansüstü çalışmaya ulaşılmıştır (YÖK Tez Merkezi, 2024). Bu çalışmalardan 102'si yüksek lisans tezi, 21'i doktora tezi ve 2'si sanatta yeterlilik tezidir. Türkiye adresli yapılan lisansüstü tezlerde yörüklerle ilgili çok çeşitli konular çalışılmıştır. Bu konulardan bazıları; Yörüklerde gastronomi ve kimlik olgusu, Yörük ağzı (Ses bilgisi, söz varlığı, şekil bilgisi), Kumluca Yörükleri, Muğla Ovası Şahseven Yörükleri, İç Anadolu'da Yörük teşekkülleri, Yörüklerdeki göç olgusunun belgesel sinema ile anlatılması, Yörük köylerindeki geleneksel mimari, Yörük fıkraları, Yörük folkloru, 16. Yüzyıl'da Osmanlı Batı Trakya'sı Yörükleri, Batı Anadolu'da Yörük müziği ve kadın İcraları, Yörüklerde adet ve inançlar, Yörük-Türkmen kültüründe Şamanizm etkileri, Yörüklerin heybe ve torba dokumaları, Yörüklerde dini hayat, Sarıkeçili Yörükleri, Mesin Yörükleri, Sarıveliler folkloru ve Yörükleri, Yörük müzik kültürü gibi çok çeşitli konu çalışılmıştır.

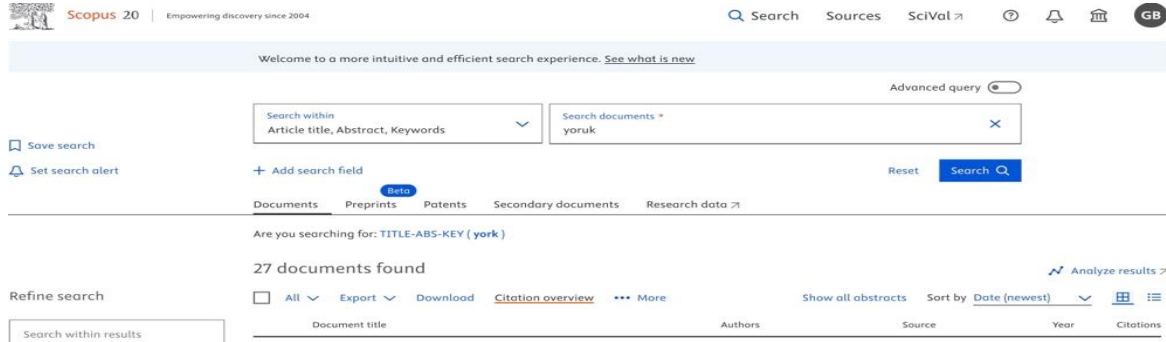
Bu çalışmada Yörük konusunda uluslararası indekslerde yer alan araştırmaların bibliyometrik analizinin çıkarılması amaçlanmıştır. Bu doğrultuda yapılan Web of Science ve Scopus veri tabanlarında indekslenen çalışmaların yazar, ülke, dil, konu alanı, kurum alanlarına göre dağılımı incelenmiştir. Yörük konusunda WoS veri tabanında 22, Scopus veri tabanında ise 27 akademik çalışmaya ulaşılmıştır (Scopus, 2024; Web of Science, 2024).

Araştırmanın Yöntemi

Araştırmada akademik çalışmalarda literatür taramalarında en fazla kullanılan iki indeks olan Web of Science (WoS-2024) ve Scopus (2024) veri tabanları kullanılarak, bu veri tabanlarında “yörük” konusunda yapılan akademik çalışmaların bibliyometrik analizlerinin çıkarılması amaçlanmıştır. 21 Kasım 2024 tarihinde WoS veri tabanında “Topic” alanı seçilerek arama alanına “Yörük” kelimesi, scopus veri tabanında ise “Article, Abstract, Keywords” alanı seçilerek “Yörük” kelimesi yazılarak elde edilen veriler farklı değişkenler açısından karşılaştırılmıştır. Elde edilen sonuçlarda herhangi bir tarih sınırlaması yapılmaksızın, konu ile ilgisiz tıp, mühendislik, matematik gibi araştırma alanlarına ait getirilen sonuçlar hariç tutulmuştur. WoS veri tabanında yörük konusunda 22 adet akademik çalışmaya, Scopus veri tabanında ise 27 çalışmaya ulaşılmıştır.

Şekil 1. WoS veri tabanında Yörük konulu akademik çalışmaların tarama sonuç sayfası

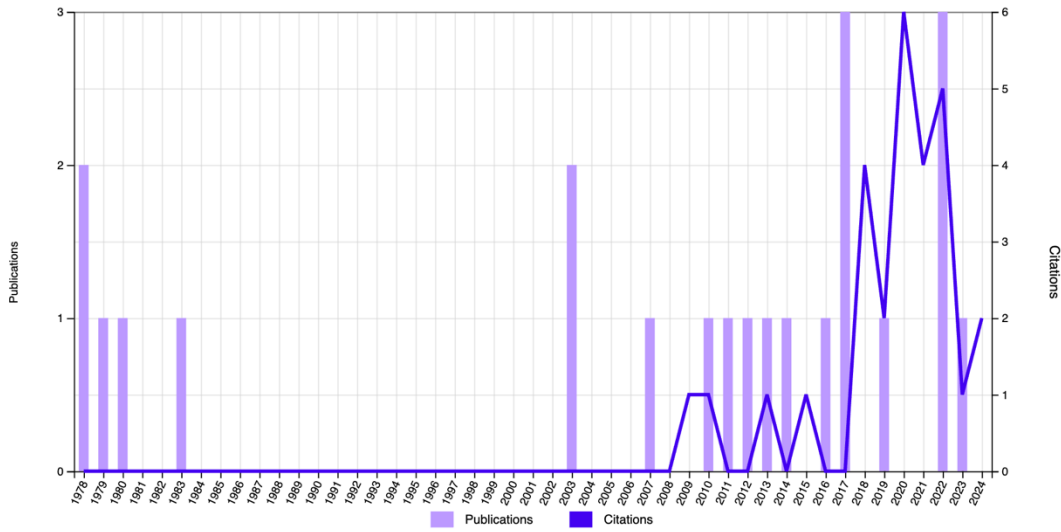

Şekil 2. Scopus veri tabanında Yörük konulu akademik çalışmaların tarama sonuç sayfası

Araştırmanın Bulguları

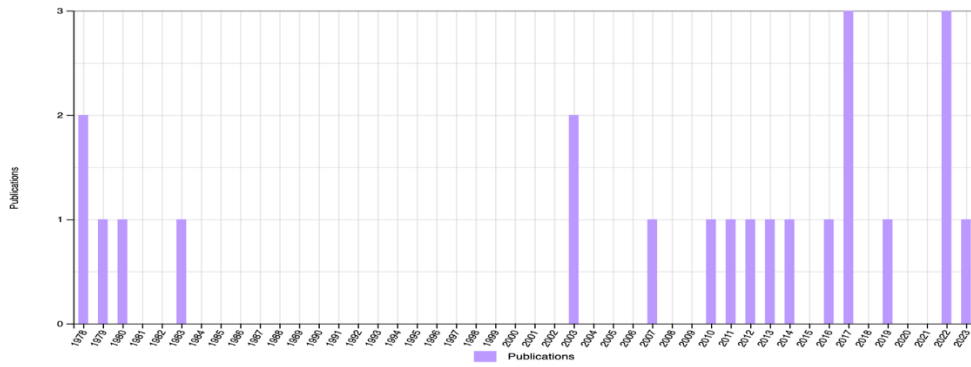
WoS ve Scopus veri tabanlarından tarama sonucu elde edilen veriler, yazara, yıla, türüne, araştırma alanına, atıf durumuna, kuruma, yazım diline, yazıldığı ülkeye göre ayrılarak analiz edilmiştir.

WoS veri tabanında en çok atıf alan akademik çalışmanın 2017 yılına ait olduğu ve toplamda 13 atıf aldığı görülmüştür. Scopus veri tabanında ise en çok atıf alan çalışma 2003 yılına ait olup toplam 4 atıf almıştır.

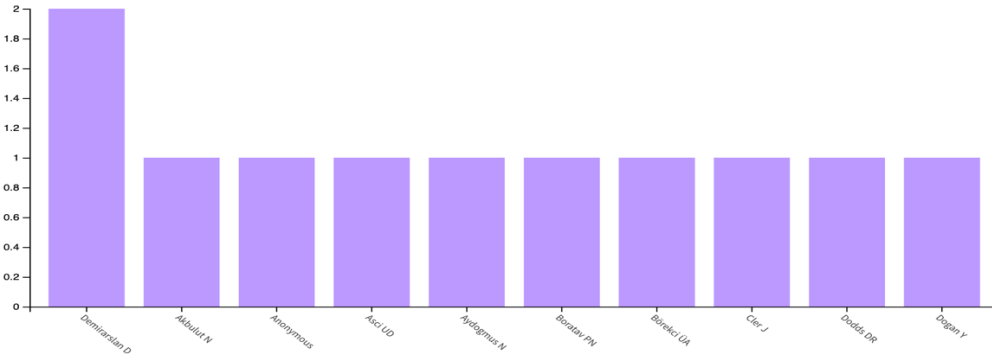
Grafik 1. 1978-2024 Yılları Arasında WoS'ta “Yörük” Konulu Yayınların Sayısı ve Atıf Dağılımı

Grafik 1 incelendiğinde yörük konusunda WoS veri tabanında yapılan ilk çalışmanın 1978 yılında yapıldığı görülmektedir. Bununla birlikte en çok yayın 2017 ve 2022 yıllarına ait olup, en çok atıf da 2020 yılında yapılmıştır.

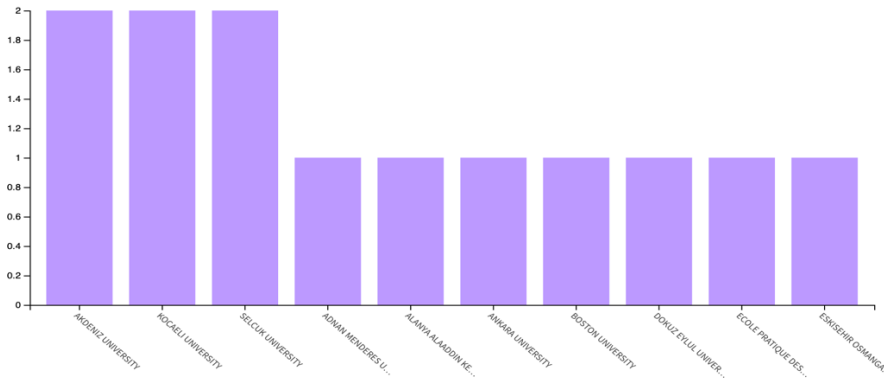
Grafik 2. Wos Yörük Konulu Yapılan Çalışmaların Yıllara Göre Dağılımı

Yukarıda Grafik 2’de yörük konusunda WoS’ta yer alan yayınların yıllara göre dağılımı gösterilmektedir. Yörük konusunda ilk çalışmanın 1978 yılına ait olduğu, 1984 ile 2022 yılları arasında WoS’ta yörük konusunda bir çalışmanın yer almadığı görülmektedir.

Grafik 3. WoS’ta Yer Alan Akademik Çalışmaların Yazarlara Göre Dağılımı

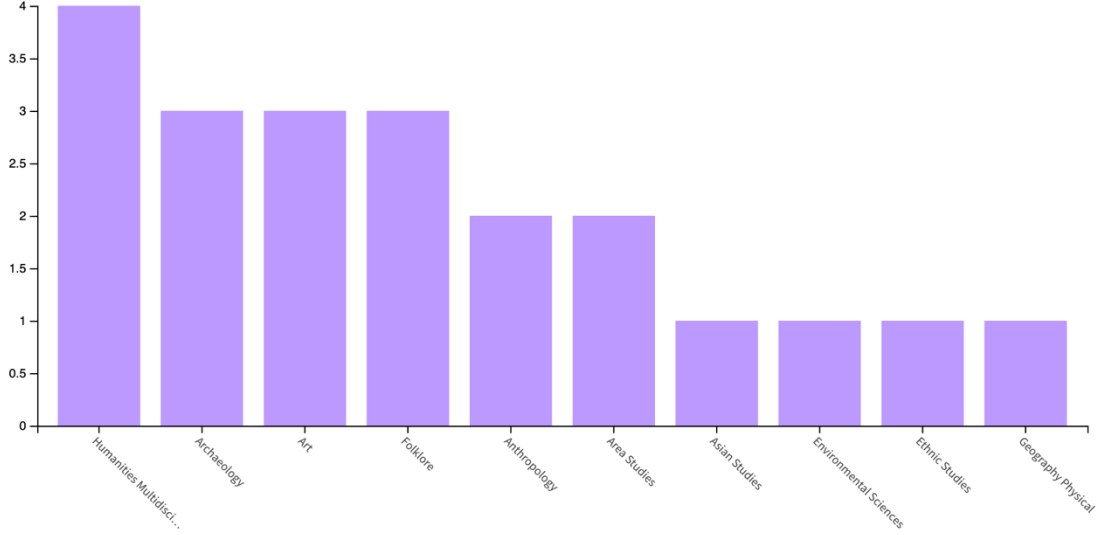
Yukarıda yer alan Grafik 3’te en çok çalışması olan Demircaralan’ın 2 çalışması olduğu diğer yazarların birer akademik çalışmasının olduğu görülmektedir.

Grafik 4. WoS’ta Yer Alan Yayınların Kurumlara Göre Dağılımı

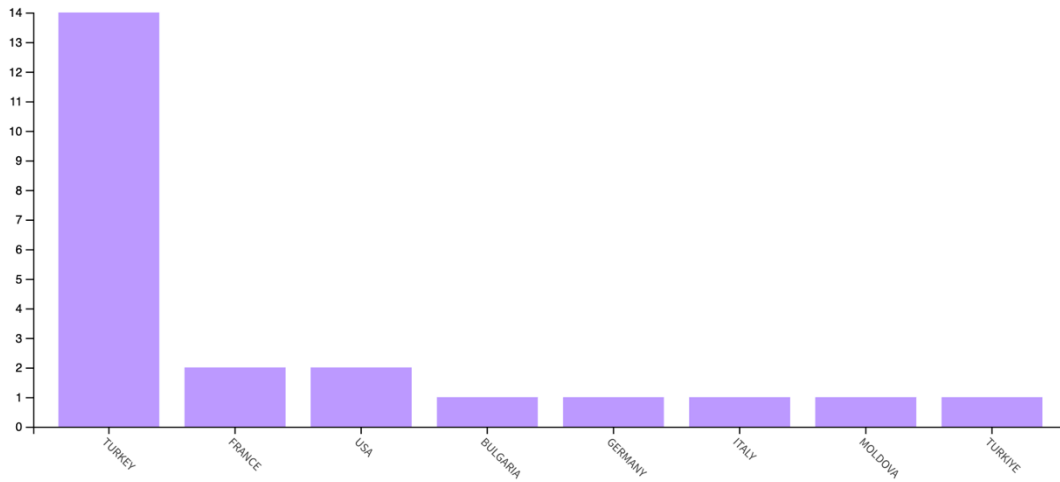
Yukarıda yer alan grafik 4’te WoS’ta yer alan yayınların kurumlara göre dağılımı gösterilmektedir. Grafik 4’e göre en çok çalışmanın Akdeniz Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi

ve Selçuk Üniversitesinde yapıldığı görülmektedir. En çok yayın yapan bu üç üniversitenin her birinin 2 adet çalışması bulunmaktadır.

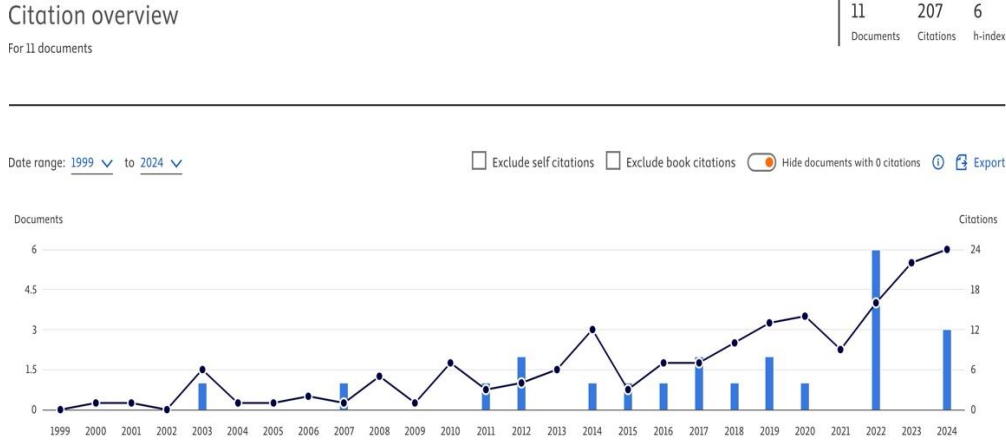
Grafik 5. WoS'ta Yer Alan Akademik Çalışmaların Araştırma Alanlarına Göre Dağılımı

Grafik 5 incelendiğinde en çok çalışmanın beşerî bilimler multidisipliner alanında indekslendiği görülmektedir. Aşağıda Grafik 6'da WoS'ta yer alan akademik çalışmaların yazıldığı ülkelere göre dağılımı gösterilmektedir. Grafik 6'ya göre en çok çalışma Türkiye'de yapılmıştır. Bunu Fransa ve Amerika Birleşik Devletleri izlemektedir.

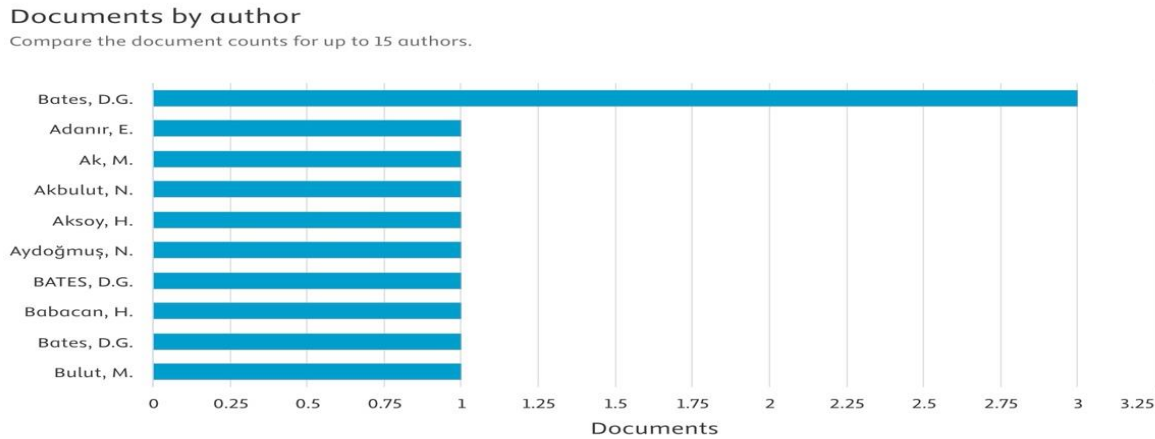
Grafik 6. WoS'ta Yer Alan Akademik Çalışmaların Ülkelere Göre Dağılımı

Scopus veri tabanında ise Yörük konusunda toplam 27 çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırma sonucunda elde edilen çalışmalar yıl, atıf, yazar, konu alanı, ülke parametreleri doğrultusunda analiz edilmiştir ve aşağıda grafikler halinde sunulmuştur.

Grafik 7. 1999-2024 Yılları Arasında Scopus'ta “Yörük” Konulu Yayınların Sayısı ve Atıf Dağılımı

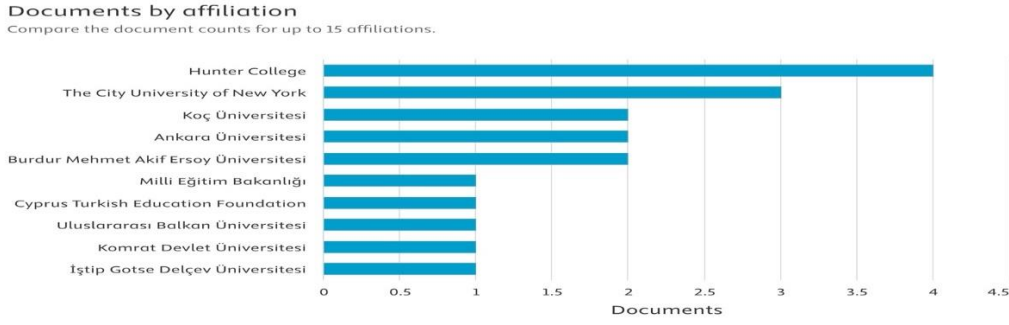
Grafik 7’de yayınların yıllara göre sayısı ve atıf analizi incelendiğinde en çok yayının 2022 yılında indekslendiği ve en çok atıfın ise 2024 yılına ait olduğu görülmektedir.

Grafik 8. Scopus'ta Yer Alan Akademik Çalışmaların Yazarlara Göre Dağılımı

Grafik 8, Scopus veri tabanında yer alan yörük konulu akademik çalışmaların yazarlara göre dağılımını göstermektedir. Bu doğrultuda grafik incelendiğinde en çok yayının Bates, D.G. tarafından yapıldığı görülmektedir.

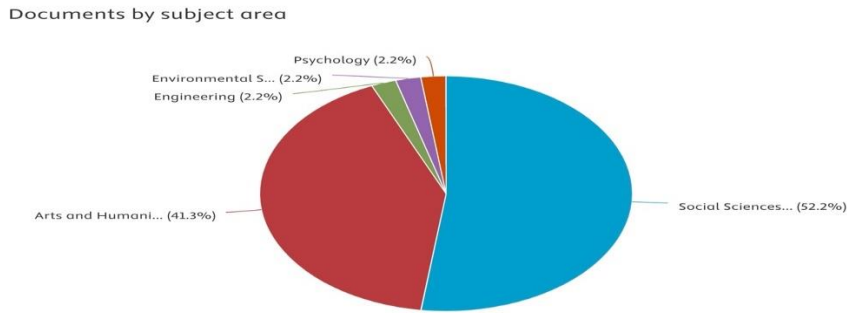
Aşağıda yer alan Grafik 9, Scopus veri tabanında Yörük konusunda indekslenen yayınların kurumlara göre dağılımını göstermektedir.

Grafik 9. Scopus'ta Yer Alan Yayınların Kurumlara Göre Dağılımı

Grafik 9 incelendiğinde en çok yayının Hunter College ve The City University of New York tarafından yapıldığı; bu üniversiteleri sırasıyla Koç Üniversitesi, Ankara Üniversitesi ve Burdur Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi'nin izlediği görülmektedir.

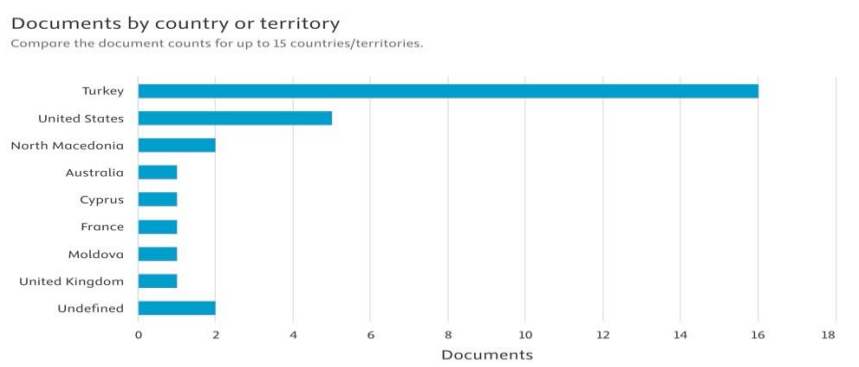
Grafik 10, Scopus'ta yer alan akademik çalışmaların, araştırma konu alanlarına göre dağılımını göstermektedir.

Grafik 10. Scopus' ta Yer Alan Akademik Çalışmaların Araştırma Alanlarına Göre Dağılımı

Grafik 10'da Scopus'ta yer alan çalışmaların araştırma alanları incelendiğinde, Yörük konusundaki çalışmaların %52 oranla en çok sosyal bilimler alanında indekslendiği bunu %41,3 oranı ile sanat ve beşerî bilimlerin takip ettiği görülmektedir.

Aşağıda yer alan Grafik 11, Scopus'ta yer alan akademik çalışmaların ülkelere göre dağılımını göstermektedir.

Grafik 11. Scopus'ta Yer Alan Akademik Çalışmaların Ükelere Göre Dağılımı

Grafik 11'e göre Yörük konusunda Scopus'ta yer alan çalışmaların en çok Türkiye adresli olduğu; Amerika Birleşik Devletleri ve Kuzey Makedonya'nın izlediği görülmektedir.

Sonuç

Yörük konusunda Türkiye adresli akademik çalışmaların bibliyometrik analizinin yapıldığı bu çalışmada, Web of Science ve Scopus veri tabanları yıl sınırı olmaksızın taranmıştır. WoS veri tabanında 22 makale, Scopus veri tabanında ise 27 adet akademik çalışmaya ulaşılmıştır. Araştırma sonucu elde edilen çalışmalar, yıl, atıf dağılımı, yazar, kurum, araştırma alanları ve ülkelere göre dağılımı incelenmiş ve görsellerle atıf analizi sunulmuştur. WoS'ta Yörük konusunda ilk çalışmanın 1978 yılında yapıldığı, bununla birlikte en çok yayının 2017 ve 2022 yıllarına ait olduğu, en çok atıfın da 2020 yılında yapıldığı sonucuna varılmıştır. Scopus veri tabanında ise 27 çalışmaya ulaşılmıştır. Scopus veri tabanında ilk çalışma 1972 yılında yapıldığı, en çok yayının 2022 yılında, en çok atıf alan çalışmanın ise 1973 yılında yapıldığı görülmüştür. Scopus veri tabanında en çok atıf 2024 yılında yapıldığı ve en çok çalışmanın yapıldığı kurumların Hunter College, The City University of New York olduğu sonucuna varılmıştır. WoS'ta yörük konusunda en çok çalışmanın yapıldığı üniversiteler Akdeniz Üniversitesi, Kocaeli Üniversitesi ve Selçuk Üniversitesinde olduğu saptanmıştır. Bununla birlikte Türkiye'de yörük konusunda yapılan lisansüstü çalışmalar incelenmiştir. Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Tez Merkezi sayfasında herhangi bir yıl sınırlaması yapılmadan gerçekleştirilen araştırma sonucunda, tez başlığında yörük konusu geçen toplamda 124 çalışmaya ulaşılmıştır. Bunlardan 102'si yüksek lisans tezi, 21'i doktora ve 2'si ise sanatta yeterlilik tezidir. Yapılan araştırma sonucunda yörük konusunda Türkiye adresli ve uluslararası çalışmaların olduğu, Türkiye yörükleri konusunun bilimsel çalışmalarda kurumlar arası iş birliği yapılarak çalışıldığı saptanmıştır.

Kaynakça

- Çetintürk, S. (1943). Osmanlı İmparatorluğunda Yörük Sınıfı ve Hukuki Statüleri. AÜDTCF Dergisi, 2(1), 107–116.
- Horzumlu, A. H. (2017). Yörük Kültürünü Tanıtmak: Dernekleşme Faaliyetleri Ve Yörük Şenlikleri. Türkiyat Mecmuası, 27(2), 239–255. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/389478>
- Orhonlu, C. (1987). Osmanlı İmparatorluğunda Aşiretlerin İskanı. Eren Yayınevi.
- Şahin, ilhan. (2006). Osmanlı Döneminde Konar - Göçerler: Nomads in the Ottoman Empire. Eren Yayınevi.
- Şahin, İ. (1982). Osmanlı İmparatorluğu Konar - Göçer Aşiretlerin Hukuki Nizamları. Türk Kültürü, XX(227), 285-294.
- Scopus. (2024). <https://www.scopus.com/search/form.uri?display=basic&zone=header&origin=#basic>
- Soysaldı Aysen. (2022). Yörük Çuvalları. Arış, 20, 183–207. <https://doi.org/10.32704/akmbaris.2022.170>
- Web of Science. (2024). <https://www.webofscience.com/wos/woscc/basic-search>
- YÖK Tez Merkezi. (2024). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/>.